

VÝROČNÁ SPRÁVA VOJENSKÉHO HISTORICKÉHO ÚSTAVU ZA ROK 2004

1. Identifikácia organizácie

1. <i>Názov organizácie:</i>	Vojenský historický ústav (VHÚ)
2. <i>Sídlo organizácie:</i>	Bratislava, Krajná 27, (PSČ 821 04)
3. <i>Rezort:</i>	Ministerstvo obrany SR
4. <i>Forma hospodárenia:</i>	štátna rozpočtová organizácia
5. <i>Riaditeľ:</i>	doc. PhDr. Jozef BYSTRICKÝ, CSc.

Členovia vedenia:

<i>Zástupca riaditeľa VHÚ</i>	mjr. PhDr. Peter ŠUMICHRAST, PhD.
<i>Riaditeľ odboru vojensko-historických výskumov</i>	mjr. Mgr. Miloslav ČAPLOVIČ, PhD.
<i>Riaditeľ Vojenského historického múzea:</i>	pplk. Mgr. Peter KADLEC*
<i>Riaditeľ Vojenského historického archívu:</i>	Mgr. Peter KRALČÁK
<i>Vedúci Vojenskej správy budov 1028:</i>	Michal ČIČVARA
<i>Vedúci finančnej služby VHÚ:</i>	Mária MINÁRIKOVÁ
<i>Vedúci služby logistiky VHÚ:</i>	Ing. Ján HAUKO

* od 1. 12. 2004 je pozícia riaditeľa Vojenského historického múzea neobsadená, zastupuje Ing. Miroslav Mihálik, vedúci oddelenia - zástupca riaditeľa Vojenského historického múzea

Kontaktné adresy, telefonické/faxové spojenie:

Vojenský historický ústav (VHÚ)
Krajná 27
821 04 Bratislava
tel./02/48207703, fax./02/48207719

Odbor vojensko-historických výskumov (Odbor VHV VHÚ)
Krajná 27
821 04 Bratislava
tel./02/48207703, fax./02/48207719

Vojenský historický archív (VHA)
Univerzitné námestie 1
917 01 Trnava
tel./fax 033/5514416

Vojenské historické múzeum (VHM)
Žilinská cesta
921 01 Piešťany
tel./fax 033/7718945

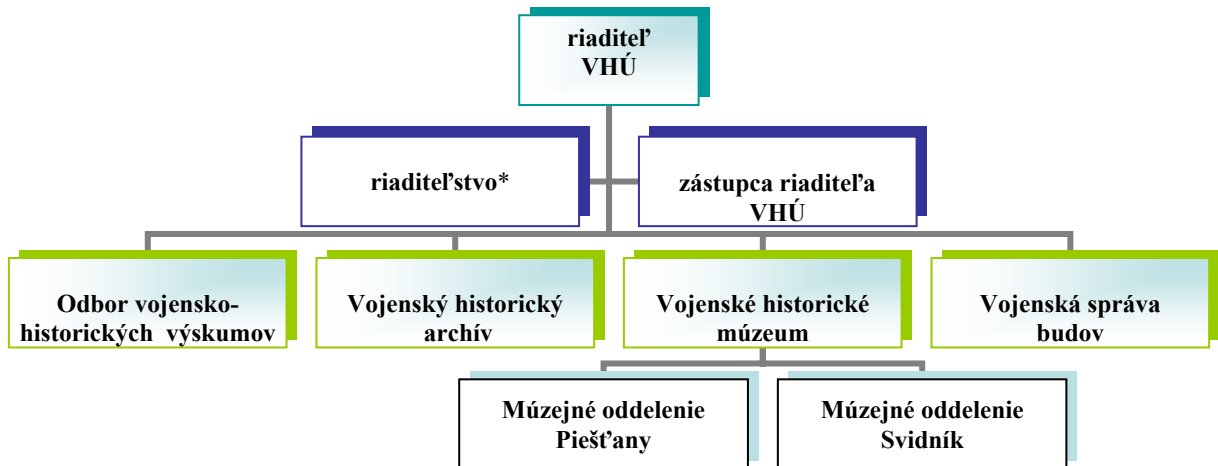
Múzejné oddelenie Svidník VHM
Bardejovská 14
089 01 Svidník
tel. 054/7521398

Vojenská správa budov 1028 (VSB 1028)
Bardejovská 14
089 01 Svidník
tel./fax 054/7521506

Vojenský historický ústav bol zriadený rozkazom ministra obrany SR (RMO) č. 27 z 26. apríla 1994 s účinnosťou od 1. mája 1994 ako vedecko-výskumné, archívne a múzejné zariadenie MO SR pre oblasť vojenskej histórie. Zriaďovacou listinou č. 50 021/1997 a RMO č. 99/1997 bol s účinnosťou od 1. januára 1998 transformovaný a zriadený ako štátna rozpočtová organizácia.

Organizačná štruktúra VHÚ

* **riaditeľstvo:**

- samostatný odborný referent – personalista VHÚ
- samostatný odborný referent – technik BOZP VHÚ
- bezpečnostný pracovník
- skupina finančného zabezpečenia
- skupina logistického zabezpečenia

Posádky:

- Bratislava** – riaditeľstvo VHÚ
 – odbor vojensko-historických výskumov
- Trnava** – Vojenský historický archív
- Piešťany** – Vojenské historické múzeum (riaditeľstvo, múzejné oddelenie)
- Nové Mesto nad Váhom** – depozity Vojenského historického múzea
- Svidník** – múzejné oddelenie Vojenského historického múzea
 – Vojenská správa budov

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

a) zabezpečovať rozvoj

- ▶ slovenskej vojenskej historickej vedy v súlade so štátnou vednou politikou a koncepciou rozvoja vojenskej vedy,

- ▶ vojenského archívnictva v súlade so zákonom č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov a vyhláškou Ministerstva vnútra SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov,
- ▶ vojenského múzejníctva v súlade so zákonom č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty v znení zákona č. 387/2001 Z. z. a Deklaráciou NR SR o ochrane kultúrneho dedičstva (uznesenie NR SR č. 91/2001 Z. z.).
- ▶ špecializovanej vedeckej knižnice a knižničných služieb v súlade so zákonom č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona z. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej,
- ▶ vojensko-historických služieb,
- ▶ všestrannej starostlivosti o národné kultúrne pamiatky a kultúrne pamiatky v správe VHÚ v súlade so zákonom č. 41/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákonom č. 441/2002 Z. z. o vojnových hrobách.

b) vykonávať súčinnostné činnosti so zložkami MO SR pri zabezpečovaní

- realizácie uznesení vlády SR z oblasti ochrany a revitalizácie národného kultúrneho dedičstva v rezorte obrany,
 - priebežnej realizácie Protokolu medzi MO SR a MO ČR o rozdelení archívnych fondov a spisových celkov Československej armády a ich spoločnom využívaní z 26. 10. 1995,
 - zastupovania MO SR v komisii MV SR na prípravu dvojstranných medzištátnych dohôd o vojnových hrobách
 - odborného dohľadu nad vyradovaním registratúrnych záznamov v rezorte ministerstva obrany,
 - vypracovania návrhov rozkazov prezidenta SR k historickým výročiam a zabezpečovania činnosti Rady pre vojenskú symboliku MO SR,
 - vydávaní odborného časopisu Vojenská história,
 - vypracovania návrhov vystúpení ministra obrany na podujatiach súvisiacich s vojensko-historickou problematikou (historické výročia, stretnutia s účastníkmi odboja a veteránmi),
 - vypracovania návrhov odpovedí na žiadosti a návrhy adresované ministrovi obrany SR vzťahujúce sa na oblasť vojenských dejín a tradícií, resp. ich priamom vybavovaní,
 - vypracovania odborných stanovísk k návrhom na povyšovanie účastníkov národného boja za oslobodenie,
 - vojenského vzdelávania a výchovy (publikačná činnosť, prednášky),
 - zriaďovania siení cti a slávy (odborná, metodická a materiálna pomoc),
 - udeľovania čestných názvov vojenským útvarom (odborné stanoviská),
 - tvorby vojenskej symboliky (odborné stanoviská, návrhy).

Pôsobnosť a úlohy odborných organizačných zložiek VHÚ

▶ odbor vojensko-historických výskumov

Špecializovaná zložka Vojenského historického ústavu pre vedecký výskum a spracovávanie dejín vojenstva a vojenských dejín Slovenska od najstarších čias

po súčasnosť. Zodpovedá za rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy a prezentáciu jej výsledkov na Slovensku i v zahraničí, za rozvíjanie spolupráce s príbuznými vedeckými pracoviskami Slovenskej akadémie vied, vysokými školami na Slovensku a medzinárodnej vedeckej spolupráce v oblasti vojenskej historickej vedy.

Hlavné úlohy odboru:

- zabezpečovať špecializovaný základný a aplikovaný vojenskohistorický výskum,
- riešiť metodické a metodologické otázky slovenskej vojenskej historickej vedy,
- spracovávať výsledky výskumu vo forme syntetických prác, monografií, štúdií, vedeckých statí, referátov, podkladov a expertíz,
- popularizovať vojenské dejiny Slovenska odbornými článkami, prednáškovou činnosťou, besedami a rôznymi formami prezentácie v tlačových a elektronických médiách.

► Vojenský historický archív

V zmysle zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov je verejným štátnym archívom a v systéme vojenského archívnictva a registratúr má postavenie konečného archívu s celoštátnou pôsobnosťou. Preberá, eviduje, ochraňuje a sprístupňuje archívne dokumenty. Jeho súbory archívnych dokumentov, archívnych fondov a archívnych zbierok sú súčasťou archívneho dedičstva Slovenskej republiky.

Vojenský historický archív:

a) sústreďuje a uchováva písomné archívne dokumenty a iné formy záznamov trvalej dokumentačnej hodnoty, ktoré vznikli činnosťou vojenských ústredných orgánov, vojenských veliteľstiev, vojenských útvarov, inštitúcií a zariadení, ktoré v minulosti mali alebo v súčasnosti majú sídlo na území Slovenska, t. j. rakúsko-uhorskej armády do roku 1918, česko-slovenskej armády v rokoch 1918-1939, slovenskej armády v rokoch 1939-1945, česko-slovenskej armády v rokoch 1945-1992 a Armády (ozbrojených síl) SR po roku 1993, zabezpečuje ich uloženie, ochranu, ošetrovanie, odborné spracovanie a sprístupňovanie,

b) ochraňuje archívne dokumenty, ktoré vznikli činnosťou orgánov a osobností prvého a druhého česko-slovenského odboja (1914-1918, 1939-1945), ako aj ďalšie písomnosti, archívne a špeciálne zbierky týkajúce sa vojenských dejín Slovenska, kmeňové doklady vojenských osôb (vojakov a poddôstojníkov od ročníka narodenia 1911),

c) zhromažďuje a uchováva historické vojenské predpisy, fotografie, vojenskohistorické a vojenskoodborné práce, filmy, mikrofilmy, mapy a rôzne tlačoviny,

d) preberá od Ústrednej registratúry (Vojenský archív Trnava) spisové fondy a celky po uplynutí príslušnej lehoty uloženia, uskutočňuje dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov v Ústrednej registratúre a vo všetkých útvaroch ozbrojených síl SR,

e) rozvíja spoluprácu s archívmi na území SR, ako aj s Vojenským ústredným archívom v Prahe a so Správnym archívom Armády Českej republiky

v Olomouci, prípadne s vojenskými archívami v ďalších európskych štátoch.

Hlavné úlohy VHA:

- a) vykonávať predarchívnu starostlivosť a preberať archívne dokumenty od ich pôvodcu alebo vlastníka,
- b) evidovať archívne dokumenty, ktoré archív prebral, udržiavať evidenciu v súlade so skutočným stavom a oznamovať zmeny v evidencii,
- c) ochraňovať archívne dokumenty,
- d) sprístupňovať archívne dokumenty, vrátane vypracúvania archívnych pomôcok,
- e) umožňovať výkon štátneho odborného dozoru,
- f) umožňovať prístup k archívnym dokumentom, archívnym pomôckam a evidencii archívnych dokumentov,
- g) vypracúvať program vyhotovovania konzervačných kópií archívnych dokumentov,
- h) poskytovať archívne služby.

► Vojenské historické múzeum

Vojenské historické múzeum je štátne múzeum zriadené v súlade so zákonom č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej a galerijnej hodnoty v znení neskorších predpisov a zaregistrované na Ministerstve kultúry SR (registračná listina č. MK: 2156/98 – 400) ako špecializované štátne múzeum s celoslovenskou pôsobnosťou.

Odborné zameranie a špecializácia Vojenského historického múzea v zmysle ustanovení registračnej listiny spočíva v zhromažďovaní, odbornom spracovaní a sprístupňovaní zbierkových predmetov dokumentujúcich dejiny vojenstva a vojenskej dejiny Slovenska. V oblasti svojej špecializácie voči iným múzeám plní funkciu metodického centra.

Hlavné úlohy VHM:

- a) vykonávanie akvizičnú činnosť v oblasti svojej špecializácie,
- b) vedenie odbornej evidencie: – chronologická evidencia – 1. stupeň
– katalogizácia – 2. stupeň,
- c) zabezpečovanie všestrannej ochrany a bezpečnosti budov a priestorov, v ktorých sú zbierkové predmety uložené,
- d) vykonávanie odbornej ochrany zbierkových predmetov ich základné ošetrovanie, konzervovanie a reštaurovanie,
- e) zabezpečovanie preventívnej ochrany a odborného uloženia zbierkových predmetov,
- f) vykonávanie ochrany zbierkových predmetov pri ich premiestňovaní, sprístupňovaní a využívaní,
- g) vykonávanie kategorizácie zbierkových predmetov,
- h) vykonávanie revízií zbierkových predmetov,
- i) poskytovanie údajov do centrálnej evidencie zbierkových predmetov,
- j) využívanie a sprístupňovanie zbierkových predmetov formou:
 - stálych expozícií,
 - dlhodobých, krátkodobých a putovných výstav,
 - publikačnej a edičnej činnosti,

- kultúrno-vzdelávacích aktivít,
- vedeckovýskumnej činnosti.

► **Vojenská správa budov**

Hlavné úlohy VSB:

- a) zabezpečovanie činnosti Vojenského historického ústavu v stavebno-ubytovacej oblasti,
- b) zabezpečovanie rutínnej a štandardnej údržby národných kultúrnych pamiatok – cintorínov s pamätníkmi na Dukle a vo Svidníku, kultúrnej pamiatky v Tokajíku a objektov areálu Vojenského prírodného múzea v zmysle vyhlášky č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu a zákona č. 441/2002 Z. z. o vojnových hroboch,
- c) zabezpečovanie prevádzky, rutínnej a štandardnej údržby zariadení Vojenského historického ústavu v posádkach ich stálej dislokácie.

Strednodobý výhľad VHÚ

Priority

- rozvíjať ústav ako inštitúciu efektívne integrujúcu špecializované vojensko-historické pracoviská rezortu MO SR a dosahujúcu vo vojenskej historickej vede, vojenskom archívnictve a múzejníctve výsledky porovnateľné s inštitúciami obdobného zamerania v Slovenskej republike i v zahraničí;
- zabezpečovať rozvoj slovenskej vojenskej historickej vedy ako systému poskytujúceho najnovšie poznatky z vojenskej histórie pre potreby vzdelávania a výchovy;
- skvalitniť komplexnú starostlivosť o archívne dokumenty, zvýšiť úroveň ich odborného spracúvania a poskytovania archívnych služieb;
- dobudovať špecializované vojenské múzeum s celoštátnou pôsobnosťou tak, aby svojím kultúrno-vzdelávacím a výchovným pôsobením bolo schopné efektívne prispievať k poznávaniu a popularizácii vojenských dejín Slovenska, dosiahnuť vyvážené pôsobenie jeho hlavných funkcií rozvinutím expozičnej a výstavnej činnosti ako formy prezentácie výsledkov činnosti múzea a priameho pôsobenia na hlavné skupiny užívateľov;
- prehĺbiť a rozšíriť spoluprácu s vojensko-historickými inštitúciami NATO a jeho členských krajín, aktívne pôsobiť v Medzinárodnej komisii pre vojenské dejiny (C.I.H.M.);
- skvalitniť technické a materiálne vybavenie pracovísk VHÚ s dôrazom na postupné budovanie automatizovaného systému uloženia, spracúvania, vyhľadávania a poskytovania vedeckých, archívnych a múzejných informácií,
- dobudovať systém ochrany objektov Vojenského historického archívu a Vojenského historického múzea,

a/ v oblasti vedecko-výskumnej činnosti

- základný vedecký výskum rozvíjať v súlade s dlhodobým programom výskumu, konkretizovaným v projektoch výskumu ako systematickú činnosť s cieľom

rozšíriť poznatky o dejinách vojen a ozbrojených konfliktov, vývoji armády, vojenského umenia, vojensko-teoretického myslenia, zbraní a vojenskej techniky;

- ▶ zvýšiť podiel základného výskumu vojenských dejín Slovenska v období po skončení druhej svetovej vojny;
- ▶ vstupovať do celoštátnych vedeckých projektov garantovaných Slovenskou akadémiou vied, resp. jej Historickým ústavom a sektorom vysokých škôl;
- ▶ intenzívnejšie rozvíjať medzinárodnú spoluprácu na báze riešenia spoločných vedeckých projektov s partnerskými organizáciami a inštitúciami doma i v zahraničí;
- ▶ usilovať o účinnejšie prepojenie základného a aplikovaného výskumu s vyústením do efektívneho využívania ich výsledkov v spoločenskej praxi pri formovaní historického vedomia občanov, ich pozitívneho vzťahu k ozbrojeným silám a pri skvalitňovaní procesu vzdelávania a výchovy príslušníkov ozbrojených síl SR.

b/ v archívnej činnosti

- ▶ skvalitniť objektové podmienky uloženia ochrany archívnych fondov a zbierok;
- ▶ zvýšiť kvalitu odborného spracovávanía evidencie archívnych dokumentov a archívnych pomôcok (inventáre, katalógy);
- ▶ skvalitniť informovanie verejnosti o archívnych fondoch a zbierkach prostredníctvom publikovania informačných správ (po ukončení archívneho spracovania fondu alebo zbierky);
- ▶ vytvoriť technické podmienky na spracovávanie archívnych materiálov na elektronických nosičoch;
- ▶ vytvárať podmienky na postupné reštaurovanie a konzervovanie poškodených archívnych dokumentov s uprednostnením archívnych dokumentov I. a II. kategórie,
- ▶ vytvárať špeciálne zbierky slovacikálnych militárií získaných zo zahraničných archívov.

c/ v múzejnej činnosti

- ▶ realizovať výstavbu Vojenského historického múzea v súlade s koncepciou schválenou na 3. mimoriadnom kolégiu ministra obrany SR dňa 9. októbra 2001; vybudovať expozíciu letectva a protivzdušnej obrany v objektoch múzea v Košiciach,
- ▶ v činnosti komisie na tvorbu zbierok sústrediť pozornosť na získavanie zbierkových predmetov z obdobia 18. - 20. storočia;
- ▶ doplnením a modernizáciou technického vybavenia pracovísk vytvoriť podmienky na spracovávanie múzejnej evidencie v elektronickej forme a na skvalitnenie odbornej ochrany zbierkových predmetov;
- ▶ zvýšiť úroveň múzejnej komunikácie s verejnosťou prostredníctvom múzejných prezentačných prostriedkov;
- ▶ skvalitniť odbornú spoluprácu s múzeami, ktoré disponujú predmetmi dokumentujúcimi vývoj vojenstva a so Zväzom múzeí na Slovensku.

d/ v personálnej oblasti

- ▶ zvyšovať kvalifikáciu vedeckých pracovníkov v súlade s plánom zvyšovania kvalifikácie formou doktorandského štúdia a získavania vedeckých kvalifikačných stupňov,
- ▶ zvyšovať kvalifikáciu múzejných a archívnych pracovníkov formou špecializovaných kurzov a školení,
- ▶ usilovať o zvýšenie plánovaných tabuľkových počtov Vojenského historického ústavu tak, aby bol schopný požadovaným spôsobom plniť úlohy vyplývajúce mu zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti múzejníctva a archívniectva.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Vzhľadom na skutočnosť, že VHÚ nemá uzavretý kontrakt podľa Návrhu opatrení na vypracúvanie kontraktov medzi ústrednými orgánmi a organizáciami v ich pôsobnosti (materiál schválený uznesením vlády SR č. 1067 z 20. 12. 2000), túto časť výročnej správy nevypracúva.

4. Činnosti organizácie a jej náklady

Vojenský historický ústav riadi, zabezpečuje a koordinuje činnosť troch vojensko-historických pracovísk (vedecko-výskumného, archívneho a múzejného).

Hlavné činnosti VHÚ

- a) základný a aplikovaný výskum v oblasti vojenských dejín Slovenska;
- b) realizácia výsledkov vedeckej a odbornej práce v odborných domácich i zahraničných časopisoch a publikáciách, prostredníctvom vlastnej edičnej činnosti, referátov na vedeckých podujatiach doma i v zahraničí, bibliografickej, vedecko-informačnej, archívnej služby a výstavnej činnosti;
- c) zhromažďovanie, ochrana, odborné spracovávanie a sprístupňovanie písomných a hmotných pamiatok z dejín vojenstva, vojenských dejín Slovenska a Slovákov od najstarších čias až po súčasnosť;
- d) spracovávanie odborných expertíz a podkladov pre nadriadené zložky rezortu ministerstva obrany, ústredné orgány štátnej správy;
- e) nadobúdanie, odborná evidencia a ochrana múzejných zbierkových predmetov, vytváranie sprievodnej odbornej dokumentácie;
- f) využívanie, sprístupňovanie a prezentácia zbierkových predmetov formou expozičnej, výstavníckej, publikačnej, kultúrno-vzdelávacej a osvetovej činnosti;
- g) uchovávanie archívnych dokumentov, t. j. písomností a iných foriem záznamov trvalej hodnoty, pochádzajúcich z činnosti Ministerstva obrany SR, Generálneho štábu OS SR, vojenských veliteľstiev a telies, ktoré bez ohľadu na formu štátneho útvaru mali alebo majú sídlo na území Slovenska;
- h) budovanie špecializovanej vedeckej knižnice;
- i) rozvíjanie spolupráce s pracoviskami a stavovskými organizáciami príbuzných vedných odborov, s vysokými školami, múzeami a archívami na území SR;
- j) spolupráca so zahraničnými inštitúciami a medzinárodnými organizáciami podobného odborného zamerania, rozvíjanie medzinárodnej spoluprácu vo vede

a výskume, v archívnej a múzejnej oblasti, najmä v rámci C. I. H. M. (Medzinárodný výbor pre vojenskú históriu) a Pracovnej skupiny vojenskej histórie v rámci Partnerstva za mier;

k) vydávanie odborného časopisu *Vojenská história*;

l) zabezpečovanie údržby a prevádzky areálov národných kultúrnych pamiatok – vojenských cintorínov na Dukle a vo Svidníku, pamätného miesta v Tokajíku.

Produkty VHÚ

Publikácie (syntézy, monografie, zborníky), časopis *Vojenská história*, vedecké konferencie, sympóziá, semináre, vedecké štúdie, referáty, prednášky, odborné expertízy, posudky, podkladové materiály, vedecko-informačné a vojenskohistorické služby, konzultačná činnosť.

Archívne fondy, archívne pomôcky, archívne služby a správne úkony (vybavovanie žiadostí – odpisy archívnych dokumentov, výpisy z nich, potvrdenia ...), v poradovacie konanie v rezorte ministerstva obrany SR.

Fondy múzejných zbierkových predmetov, odborná múzejná evidencia, stála múzejná expozícia v Piešťanoch a vo Svidníku, dlhodobá výstava v Dome armády Trenčín, krátkodobé výstavy, metodická a materiálna pomoc vojenským telesám pri zriaďovaní siení cti a slávy.

Rutinná a štandardná údržba objektov národných kultúrnych pamiatok na Dukle a vo Svidníku, kultúrnej pamiatky v Tokajíku, ich sprístupňovanie verejnosti.

4. 1. Náklady na činnosť Vojenského historického ústavu

Náklady Vojenského historického ústavu na realizáciu činnosti v rámci svojej pôsobnosti, ako vedecko-výskumného, archívneho a múzejného zariadenia Ministerstva obrany SR pre oblasť vojenskej histórie, sú podrobne rozpracované v kapitole 5 „Rozpočet organizácie“.

5. Rozpočet organizácie

Rozpis záväzných ukazovateľov a účelových prostriedkov VHÚ na rok 2004 pre rozpočtovú organizáciu VHÚ stanovoval

Príjmy spolu	100 000,- Sk
Výdavky spolu	28 226 000,- Sk

I. Bežné výdavky (600)	27 926 000,- Sk
1. Limit miezd, platov, služobných príjmov a OOV (610)	10 794 000,- Sk
2. Poistné a príspevok NÚP (620)	3 500 000,- Sk
3. Tovary a ďalšie služby (630)	13 397 000,- Sk
4. Bežné transfery (640)	235 000,- Sk

Účelové prostriedky
Bežné výdavky (600) **2 000,- Sk**

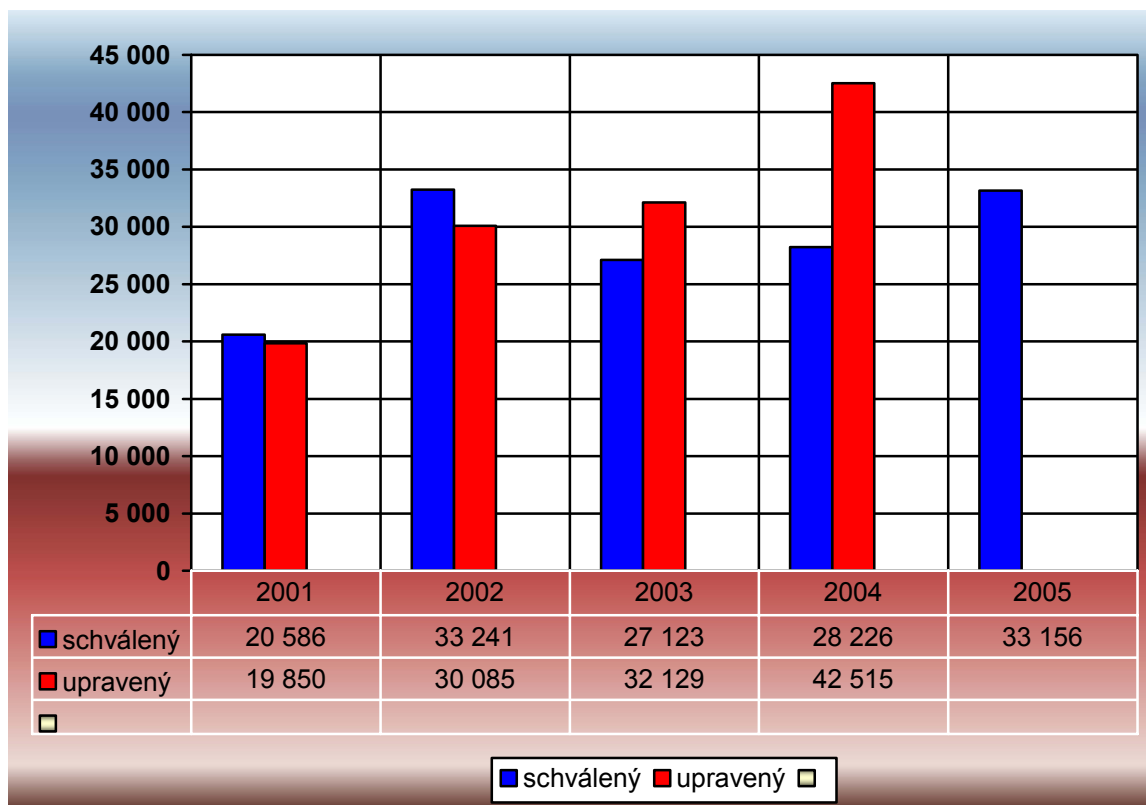
* Tovary a ďalšie služby (630)	2 000,- Sk
- osobný limit riaditeľa	2 000,- Sk

II. Kapitálové výdavky (700)

1. Obstarávanie kapitálových aktív (710)	300 000,- Sk
- nákup kancelárskych, strojov, prístrojov	200 000,- Sk
- nákup múzejných predmetov	100 000,- Sk

Rozpočtové prostriedky pridelené VHÚ rozpisom záväzných ukazovateľov nevytvárali dostatočné podmienky na plnenie plánovaných úloh ústavu najmä v oblasti rutinej a štandardnej údržby a ostatných tovarov a služieb. Rozpis priradeným spôsobom nezohľadňoval zmeny v rozsahu nehnuteľného majetku, ktorý prešiel do správy VHÚ, ani náklady nutné na postupné sprevádzkovanie objektov a ich užívanie (Vojenské historické múzeum Piešťany).

Rozpočet VHÚ v rokoch 2001 – 2004 (v tisícoch Sk)

Hodnota majetku VHÚ k 31. 12. 2004

Hnuteľný majetok v účtovnej hodnote

	Účtovná kategória	Účtovný stav / Sk/
Stroje, prístroje, zariadenia / inventár/	022	5.894.285,-
Dopravné prostriedky	023	5.555.610,-
Umelecké diela a zbierky	032	22.950,-
Materiál	112	2.804.737,-

Majetok vedený na podsúvahových účtoch

	Účtovná hodnota
Múzejné zbierky	2.047.131.023,- Sk
Archívne zbierky	5.331.384,- Sk
Vedecká knižnica	1.935.054,- Sk

Nehnuteľný majetok v účtovnej hodnote

	Účtovná kategória	Účtovný stav / Sk /
Stavby	021	332.394.247,-
Pozemky	031	129.737.349,-

Z vyššie uvedených dôvodov VHÚ požadoval zvýšenie rozpočtu. Napriek tomu sa nepodarilo rozpočtovými prostriedkami zabezpečiť potrebný rozsah prác na vytvorenie podmienok na presťahovanie Vojenského historického archívu z Trnavy do objektu na Krajnej č. 27 v Bratislave a tiež na pokračovanie výstavby Vojenského historického múzea v posádke Piešťany podľa schválenej koncepcie.

Rozpočtovými opatreniami vykonanými ÚSRK MO SR (rutinná a štandardná údržba, úhrada za repliku historického lietadla *CAPPRONI* - 3. etapa, odstúpné zamestnancom, stráženie objektov v posádke Piešťany) v priebehu mesiacov október – december 2004 bol rozpočet ústavu upravený nasledovne:

Príjmy spolu:	100 000,- Sk
Výdavky spolu:	42 515 000,- Sk
I. Bežné výdavky (600)	31 983 000,- Sk
1) Limit miezd, platov a OVV (610)	11 889 000,- Sk
2) Poistné a príspevok NÚP (620)	3 873 000,- Sk
3) Tovary a ďalšie služby (630)	15 133 000,- Sk
4) Bežné transfery (640)	1 088 000,- Sk

II. Kapitálové výdavky (700)	10 532 000,- Sk
* nákup kancelárskej techniky	200 000,- Sk
* prípravná a proj. dokument.	739 000,- Sk
* realizácia nových stavieb	1 200 000,- Sk
* modernizácia stavieb	2 678 000,- Sk
* nákup múzejných predmetov	5 715 000,- Sk

1.1. Plnenie príjmov

Plánovaný príjem	Upravený rozpočet	skutočný príjem	plnenie %
100 000	100 000	346 249	346, 25

Vykazované príjmy obsahujú príjmy zo vstupného, sprievodcovskej činnosti, kopírovacích prác a prenájmu priestorov.

1.2. Čerpanie bežných výdavkov (600)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
27 926 000	31 983 000	29 888 109	2 094 890	93, 45

Z toho:

- mzdy, platy (610)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
10 794 000	11 889 000	11 715 657	173 343	98,54

Finančné prostriedky boli čerpané na tarifné platy, osobné príplatky, za pracovnú pohotovosť zamestnancov.

Zostatok vznikol duplicitným zvýšením rozpočtových prostriedkov na základe rozpočtového opatrenia Úradu správy rozpočtovej kapitoly MO SR z decembra 2004.

- poistné a príspevok (620)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
3 500 000	3 873 000	3 764 938	108 062	97, 21

Zostatok je následkom rozpočtového opatrenia Úradu správy rozpočtovej kapitoly MO SR z decembra 2004 k zvýšeniu mzdových prostriedkov.

- cestovné výdavky (631)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
350 000	1 260 400	1 178 465	81 934	93,50

Čerpanie bolo za domáce a zahraničné pracovné cesty príslušníkov a zamestnancov VHÚ.

Zostatok je dôsledkom neuskutočnenia zahraničnej aktivity z dôvodu odrieknutia druhej strany.

- energie, voda (632)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
3 912 000	2 914 600	2 892 885	21 714	99,25

Finančné prostriedky boli čerpané na platby za elektrickú energiu (806 167,- Sk), vodu (482 231,-Sk), poštové a telekomunikačné služby (381 447,- Sk).

Zostatok je v dôsledku nedodanej faktúry od telekomunikácií.

- materiál a služby (633)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
890 000	1 435 500	1 255 440	180 059	87,46

Finančné prostriedky boli čerpané na nákup všeobecného materiálu (806 167,- Sk), kníh a časopisov (97 543,- Sk), výpočtovej techniky (94 807,- Sk) kancelárskych strojov (44.133,- Sk), pracovných odevov (18 505,- Sk) a kancelárskeho nábytku (70 158,- Sk).

Vykazovaný zostatok je z neuskutočnených zahraničných pracovných návštev z dôvodu odrieknutia zahraničného partnera vo výške 64 870,- Sk a nedočerpania finančných prostriedkov na všeobecný materiál, interiérové vybavenie a kancelárske stroje vo výške 115 189,- Sk.

- dopravné (634)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
1 175 000	1 065 000	897 278	167 721	84,25

Finančné prostriedky boli čerpané na nákup PHM (380 563,- Sk), mazív a olejov (359 511,- Sk), pneumatík (115 191,- Sk) a batérií (2 012,- Sk).

Vykazovaný zostatok je na základe nepredloženej faktúry od Správy vojenskej dopravy vo výške 78 800,- Sk a neuskutočnených prevozov Vojenského historického archívu Trnava (PHM – 55 400,- Sk; servis – údržba 30 488,- Sk).

- rutinná a štandardná údržba (635)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
4 658 000	5 924 400	4966 259	958 140	83,83

Finančné prostriedky boli čerpané najmä na opravy elektrickej inštalácie v objektoch VHM Piešťany (239 549,- Sk), kotla v kotolni VHM Piešťany (149 477,- Sk), slaboprúd. rozvodov v objekte na Krajnej 27 v Bratislave (23 623,- Sk), revíziu kotolne v objekte Krajná 27 Bratislava (55 800,- Sk), opravu mreží v objekte VHM Piešťany (193 000,- Sk), opravu EPS v objekte Krajná 27 Bratislava (585 000,- Sk), opravu elektrickej inšt. v objekte Krajná 27 v Bratislave (589 117,- Sk), maľovanie adm. priestorov v objekte Krajná 27 v Bratislave (433 070,- Sk), opravu omietok na hale č. 56 v Piešťanoch (399 886,- Sk) a opravu elektr. inštalácie na hale č. 56 v Piešťanoch (256 092,- Sk).

Uvedený zostatok je z rutínnej a štandardnej údržby infaštruktúry (faktúra bola po dohovore SEMal MO SR uhradená z kapitálových výdajov).

- nájomné za prenájom (636)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
280 000	217 400	202 913	14 486	93,34

Zostatok je z prenájmu telefónnych liniek.

- ostatné tovary a služby (637)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
2 132 000	2 315 700	2 202 004	113 695	95,09

Finančné prostriedky boli čerpané najmä na úhrady podľa autorského práva (264 541,- Sk), za vykurovacie práce (636 103,- Sk), stravného zamestnancom (421 851,- Sk), strážnej služby (114 064,- Sk).

Vykazovaný zostatok je za nedodané články do časopisu Vojenská história 35 459,- Sk a 77 936,- Sk za dohody na stráženie objektov v posádke Piešťany. Zvýšenie výdavkov na stráženie objektov bolo na základe rozpočtového opatrenia ÚSRK MO SR zo dňa 30. novembra 2004 vo výške 192 000,- Sk.

- bežné transfery (640)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
235 000	1088 000	812 265	275 734	74, 66

Finančné prostriedky čerpané na vyplatenie odstupného zamestnancom (755 380,- Sk), nemocenské dávky (28 115,- Sk), náhrady za výstroj (8 684,- Sk) príplatok na čistenie ošatenia profesionálnych vojakov (3 087,- Sk), poplatok zahraničným organizáciám (17 094,- Sk).

Vykazovaný zostatok na odstupnom (55 620,- Sk), nevyčerpané nemocenské dávky (171 885,- Sk), náhrada za výstroj (44 324,- Sk).

2. Čerpanie kapitálových výdavkov (700)

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Zostatok	Čerpanie %
300 000	10 532 000	10 484 194	47 805	99,55

Čerpanie bolo najmä na nákup múzejných predmetov (5 659 549,- Sk), rekonštrukciu a modernizáciu objektov VHM Piešťany (2 793 601,- Sk), výstavbu oplotenia objektu VHM Piešťany (1 199 730,- Sk), projektovú dokumentáciu – výstavné priestory Košice (524 213,- Sk).

Vykazovaný zostatok predstavujú nevyčerpané prostriedky na projektovú dokumentáciu.

6. Personálne otázky

Počet zamestnancov VHÚ so stavom k 31. 12. 2001, 31. 12. 2002, 31. 12. 2003 a 1. 1. 2004

	2001	2002	2003	2004
Zamestnanci	72	72	57	46*
Prof. vojaci	10	10	6	4
Spolu	82	82	63	50

* od 1. 10. 2004 počet zamestnancov zvýšený na 50

Veková štruktúra príslušníkov a zamestnancov VHÚ k 31. 12. 2004

do 20 r.	21 r. – 30 r.	31 r. – 40 r.	41 r. – 50 r.	51 r. – 60 r.	nad 61 r.
-	7	10	16	17	3

Vzdelanostná štruktúra príslušníkov a zamestnancov VHÚ k 31. 12. 2004

ZŠ	SO	ÚS	VŠ
-	4	25	24

Prehľad a počet akademických, vedecko-akademických titulov príslušníkov a zamestnancov VHÚ k 31. 12. 2004

Bc.	Ing.	PaedDr.	RSDr.	Mgr.	PhDr.	doc.	PhD. (CSc.)	DrSc.
1	6	1	3	6	7	1	7	0

Štruktúra vedeckých kvalifikačných stupňov príslušníkov a zamestnancov VHÚ k 31. 12. 2004

II b	II a	I
2	5	–

Personálna práca s profesionálnymi vojakmi:

Vo Vojenskom historickom ústave, po znížení počtov profesionálnych vojakov zo 6 (k 31. 12. 2003) na tabuľkový počet 4 profesionálni vojaci (k 1. 1. 2004), došlo počas hodnoteného obdobia k trom personálnym zmenám, ktoré sa viažu ku kategórii „*profesionálni vojaci*“.

S účinnosťou od 1. 6. 2004 bol na základe rozkazu ministra obrany Slovenskej republiky premiestnený z Vojenského historického ústavu Bratislava na Ministerstvo obrany SR npor. PhDr. Zoltán Katreba, starší dôstojník – vedecký pracovník odboru vojensko-historických výskumov VHÚ Bratislava.

Rozkazom ministra obrany SR bol na vlastnú žiadosť, v súlade so znením § 32 ods. 1 písm. d) zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe v znení neskorších predpisov, dňom 29. 11. 2004 odvolaný z funkcie riaditeľa Vojenského historického múzea Piešťany a dňom 30. 11. 2004 prepustený zo služobného pomeru profesionálneho vojaka pplk. Mgr. Bc. Peter Kadlec. Na základe výberového konania dňa 1. 12. 2004 nastúpil do funkcie starší dôstojník – vedecký pracovník odboru vojensko-historických výskumov kpt. Ing. Eduard Hariň.

Personálna práca so zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme:

V súlade s Dlhodobým plánom štruktúry a rozvoja ozbrojených síl Slovenskej republiky a rozkazom ministra obrana Slovenskej republiky V–11 z 20. 6. 2003 o organizačných zmenách rozpočtových organizácií v pôsobnosti ministerstva obrany SR došlo k 1. 1. 2004 k reorganizácii rozpočtovej organizácie Vojenský historický ústav s tabuľkovými počtami 6 profesionálnych vojakov a 57 zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme na znížené tabuľkové počty 4 profesionálni vojaci a 46 zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme.

V súlade s citovaným RMO SR boli v určenom termíne vykonané personálne pohovory s 9 zamestnancami, ktorým boli s účinnosťou od 1. 1. 2004 zrušené pracovné miesta. Vzhľadom na uvedenú reorganizáciu ukončili pracovný pomer vo VHÚ nasledovní zamestnanci: Peter Štefanco, Alica Poldaufová, Ivetta Jurková, Mária Ruňáková, PhDr. Marián Hronský, DrSc., PhDr. Vojtech Dangl, CSc., Ján Friček, Igor Kimák, Emília Galčíková Okrem týchto zamestnancov ukončila s účinnosťou od 5. 5. 2004 pracovný pomer vo VHÚ aj pani Marta Heteniaková (skončenie pracovného pomeru v skúšobnej dobe).

Riaditeľ VHÚ v hodnotenom období uzavrel pracovný pomer s nasledovnými zamestnancami: Dr. Jozefom Petrášom (od 16. 2. 2004 – výskumný pracovník – ZR VHA – funkcia obsadená na základe výberového konania), Ing. Miroslavom Mihálikom (od 16. 2. 2004 – vedúci oddelenia – ZR VHM – funkcia obsadená na základe výberového konania), Máriou Špilovou (od 6. 5. 2004 – bezpečnostný pracovník VHÚ), Jánom Fričekom (od 14. 6. 2004 na dobu určitú počas MD – sprievodca múzea), Ing. Miroslavom Hozom

(od 1. 11. 2004 - sprievodca múzea), Ing. Petrom Ondrejákom (od 1. 12. 2004 odborný referent – kurátor VHM) a Mgr. Bc. Petrom Kadlecom (od 1. 12. 2004 samostatný odborný referent – kurátor VHM).

Štúdium profesionálnych vojakov:

V hodnotenom období pokračoval npor. PhDr. Zoltán Katreba v externej forme doktorandského štúdia na Historickom ústave SAV v Bratislave a mjr. PhDr. Peter Šumichrast ukončil doktorandské štúdium v odbore 71-02-9 - slovenské dejiny. na Historickom ústave SAV v Bratislave. Druhý z menovaných 23. 6. 2004 obhájil dizertačnú prácu „*Bojové nasadenie slovenského letectva na východnom fronte 1941-1943*“. Dňa 28. 10. 2004 vedecká rada FiF UK Bratislava priznala menovanému vedecko-akademickú hodnosť „PhD.“ Jeden profesionálny vojak (mjr. Mgr. Miloslav Čaplovič, PhD.) pripravil a predložil podklady k žiadosti na priznanie vedeckého kvalifikačného stupňa IIa.

Štúdium zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme

V hodnotenom období si zamestnanci ústavu zvyšovali svoje odbornú spôsobilosť rôznymi formami štúdia. Prevažujúcou formou bolo samostatné štúdium, odborné kurzy a školenia.

Traja pracovníci VHÚ (z. Mgr. Peter Kralčák, z. Mgr. Alexej Maskalík, z. PhDr. Igor Baka) si zvyšovali odbornú kvalifikáciu v rámci externého doktorandského štúdia vo vednom odbore 71-01-9 - slovenské dejiny na Historickom ústave SAV v Bratislave. PhDr. Igor Baka odovzdal doktorandskú prácu a požiadal o obhajobu doktorandskej dizertačnej práce. Jednému pracovníkovi (z. PhDr. František Cséfalvay, CSc.) bol priznaný vedecký kvalifikačný stupeň IIa.

Odborná príprava príslušníkov a zamestnancov VHÚ uskutočnená v r. 2004

- ▶ zamestnancov VHA v oblasti vyrad'ovacieho konania podľa zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MV SR č. 628/2002 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov,
- ▶ zamestnancov VHM v oblasti vedenia odbornej evidencie podľa zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty v systéme CEMUS – organizovaná Národným múzejným centrom v Bratislave,
- ▶ dva odborné kurzy zamestnancov VHM z obsluhy manipulačnej techniky,
- ▶ teoreticko-praktické zamestnanie príslušníkov a zamestnancov ústavu „*Boje vo východných Karpatoch v septembri - októbri 1944*“.

7. Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavné úlohy VHÚ plánované na rok 2004

1. V súlade s rozhodnutím ministra obrany SR z 3. mimoriadneho KoMO SR z 9. októbra 2001, bod III. „*Koncepcia Vojenského historického múzea*“ pokračovať vo výstavbe komplexu Vojenského historického múzea v posádke Piešťany.

Úloha bola plnená priebežne, v súlade s objemom pridelených finančných prostriedkov. Na letisku, ako aj v kasárňach SNP v posádke Piešťany, boli vykonané práce v rámci rutínnej a štandardnej údržby, ktoré smerovali k uvedeniu časti objektov do požadovaného technického stavu (modernizácia elektroinštalácie budovy č. 48 a 56, zriadenie bezpečnostnej signalizácie na objekte 28 a 37, oplotenie objektu VHM – letisko Piešťany, stavebné práce na budove 56, oprava elektroinštalácie na budove č. 14, modernizácia vykurovacieho systému v objekte č. 10 – letisko, oprava dverí, zárubní a kovania mreží na budove č. 14).

2. V súlade s obsahom Dohody medzi Ministerstvom obrany SR a Ministerstvom kultúry SR o spolupráci na úseku múzejnej činnosti z 23. septembra 2003 pokračovať v zabezpečovaní zariadenia expozície letectva a protivzdušnej obrany v Košiciach ako organizačnej zložky Vojenského historického ústavu v Bratislave.

Úloha bola plnená priebežne. Vojenský historický ústav v súčinnosti so SEMaI MO SR a SAMaV Košice vykonal súbor odborných prác spojených s prípravou výstavby expozičných priestorov. Vyhotovená bola projektová dokumentácia. K realizácii stavebných prác nedošlo v dôsledku výrazného prekročenia plánovaných finančných prostriedkov spracovaným projektom. Z vyššie uvedeného dôvodu boli účelové prostriedky, plánované na výstavbu v roku 2004, zrušené.

3. Po organizačnej a materiálno-technickej stránke zabezpečiť redislokáciu archívneho pracoviska Vojenského historického ústavu – Vojenského historického archívu z priestorov na Univerzitnom námestí č. 1 v posádke Trnava do budovy bývalého Archívu Národnej banky Slovenska na Krajnej ulici č. 27 v Bratislave. Pri redislokácii pracoviska zabezpečiť striktné dodržiavanie ustanovení zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.

Úloha plnená priebežne. V hodnotenom období boli pripravené priestory na uloženie archívnych fondov a zbierok VHA v objekte VHÚ na Krajnej č. 27 v Bratislave (inštalácia regálov, stavebno-ubytovacie práce, čistiace práce, oprava elektrickej siete, inštalácia elektronickej požiarnej signalizácie). Realizáciu plánovaných prevozov archívnych fondov negatívne ovplyvnili skutočnosti súvisiace s odtajnením archívnych fondov a zbierok VHA, ako aj so zabezpečením potrebných síl a prostriedkov. Odtajnenie sa podarilo vyriešiť až na základe rozkazu ministra obrany SR č. 38/2004 zo dňa 5. októbra 2004. Pretože VHÚ nedisponuje silami a prostriedkami potrebnými na presťahovanie archívnych fondov boli v súlade s obsahom Smernice MO SR o činnosti distribučných stredísk multifunkčných zásobovacích základní vykonané súčinnostné dohovory smerujúce k zabezpečeniu nevyhnutných síl a prostriedkov ozbrojených síl SR. Vzhľadom na skutočnosť, že Veliteľstvo logistiky GŠ OS SR požiadavke VHÚ nevyhovelo, v priebehu decembra 2004 začalo sťahovanie archívnych materiálov vlastnými silami a prostriedkami.

4. Realizovať redislokáciu riaditeľstva Vojenského historického ústavu a odboru vojensko-historických výskumov Vojenského historického ústavu do budovy bývalého Archívu Národnej banky Slovenska na Krajnej ulici č. 27 v Bratislave.

Úloha splnená. Redislokácia riaditeľstva Vojenského historického ústavu a odboru vojensko-historických výskumov VHÚ do budovy bývalého Archívu Národnej banky Slovenska na Krajnej ulici č. 27 v Bratislave sa uskutočnila vo februári 2004.

5. V súlade s pridelenými finančnými prostriedkami na rok 2004 všestranne zabezpečiť chod jednotlivých pracovísk Vojenského historického ústavu v posádke Bratislava, Trnava, Nové Mesto nad Váhom, Piešťany a Svidník.

Úloha splnená.

6. Zabezpečiť oponentské konanie rukopisu monotematickej publikácie *Vojenské dejiny Slovenska V. zväzok*. Pripomienky posúdiť a následne ich zapracovať do textu a publikáciu odovzdať do tlače. Pokračovať v textácii monotematickej publikácie *Vojenské dejiny Slovenska VI. zväzok*.

Úloha splnená čiastočne. Uskutočnilo sa externé oponentské konanie rukopisu monotematickej publikácie *Vojenské dejiny Slovenska V. zväzok*. Textácia *VI. zväzku Vojenských dejín Slovenska* pokračovala v súlade s plánom.

7. Pokračovať v odbornom prevzatí vybraných písomností vojenských útvarov a zariadení delimitovaných z VSA Olomouc, kmeňových listov a evidenčných kariet vojakov a poddôstojníkov - ročník narodenia 1921 – 1923 z Vojenského archívu Trnava. Zároveň prevziať kmeňové listy dôstojníkov - ročník narodenia 1902 – 1903.

Úloha sa neplnila. Dôvodom na neprevzatie kmeňových listov a evidenčných listov vojakov a poddôstojníkov ročníka narodenia 1921 a 1922 bolo niekoľko. Hlavným dôvodom však boli nedostatočné priestorové kapacity Vojenského historického archívu v Trnave, ktorý v súčasnej dobe nedisponuje žiadnymi voľnými priestormi na odborné uloženie vyššie uvedených archiválií. Tento nepriaznivý stav bude vyriešený redislokáciou Vojenského historického archívu do priestorov v objekte VHÚ na Krajnej č. 27 v Bratislave. Ďalšou z príčin, prečo neboli v plánovanom termíne prevzaté predmetné archívne dokumenty, bola absencia vojenského predpisu „*Registratúrny poriadok ozbrojených síl SR*“.

8. V priestoroch Vojenského historického múzea v Piešťanoch vybudovať a sprístupniť širokej verejnosti stálu múzejnú expozíciu „*Výzbroj čs. armády v rokoch 1945-1992*“.

Úloha splnená. Stála múzejná expozícia „*Výzbroj čs. armády v rokoch 1945-1992*“ bola v priestoroch Vojenského historického múzea v Piešťanoch otvorená 25. septembra 2004.

9. V súlade so znením príslušných ustanovení zákona č. 115/1998 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty a vyhlášky MK SR č. 342/1998 Z. z. o odbornej správe múzejných zbierkových predmetov a galerijných zbierkových predmetov pokračovať v akvizičnej činnosti Vojenského historického múzea a uskutočniť inventarizáciu vybraných múzejných fondov Vojenského múzea.

Úloha splnená. (Podrobnejšie v časti o múzejnej činnosti.)

10. Prostredníctvom VSB 1028 Svidník zabezpečiť rutinnú a štandardnú údržbu majetku v správe rozpočtovej organizácie Vojenský historický ústav.

Rutinná a štandardná údržba majetku v správa Vojenského historického ústavu bola vykonávaná podľa plánu v rozsahu pridelených rozpočtových prostriedkov. v nasledujúcej štruktúre:

vo vedecko-výskumnej činnosti

Základný výskum zamerať na riešenie nasledujúcich vedeckých problémov:

- a) Vývoj ozbrojených síl na území Slovenska od vzniku stálej armády do konca 20. storočia (organizačný, dislokačný, materiálny a personálny),
- b) Slovensko a Slováci vo vojnách a ozbrojených konfliktoch od 15. storočia,
- c) Vojenské osobnosti v dejinách Slovenska,
- d) Vojenské aspekty geopolitického postavenia Slovenska v 20. storočí,
- e) Zbrojná výroba na Slovensku v 20. storočí,
- f) Pramene k vojenským dejinám Slovenska.

Vyhodnotenie: úloha splnená v súlade s harmonogramom v rámci

A) plánovaných vedeckých projektov:

- a) č. I/1/01-08, časť: *Dislokačný prehľad československej armády na území Slovenska v rokoch 1918 – 1939,*
- b) č. I/1/01-08, časť: *„Dislokačný prehľad československej armády na území Slovenska v rokoch 1939 – 1945,*
- c) č. I/1/01-08, časť: *„Dislokačný prehľad československej armády na území Slovenska v rokoch 1945 – 1968,*
- d) č. I/1/01-08, časť: *„Dislokačný prehľad armád na území Slovenska v rokoch 1918 – 1992,*
- e) č. VIII/1/02-04 *Pramene k vojenským dejinám Slovenska (1.) za feudalizmu*
- f) č. II/2/03-06 *Slovensko vo vojenskom konflikte ČSR s Maďarskou republikou rád v roku 1919* (archívny výskum v domácich a zahraničných archívoch - projekt pozastavený),
- g) č. VI/1/02-04 *Miesto a úloha Slovenska v potenciálnych a reálnych konfliktoch a vojnách v 20. storočí,*
- h) projekt *Vojenské dejiny Slovenska – syntéza VI. zväzok,*
- i) č. I/1/01-08 *Dislokačný prehľad armád na území Slovenska v rokoch 1918 – 1992,*
- j) projekt *Vojenské dejiny Slovenska – syntéza V. zväzok*
- k) č. II/1/02-05 *Slovensko vo vojne s Poľskom v roku 1939.*
- l) č. I/1/01-08, časť: *Dislokačný prehľad maďarskej armády na južnom Slovensku v rokoch 1938 – 1945,*
- m) č. I/1/01-08, časť: *Dislokačný prehľad nemeckej armády na území Slovensku v rokoch 1939 – 1945.*

B) plánovaných vedeckých a výskumných úloh:

- a) Osobitosti vývoja čs. armády na Slovensku v rokoch 1945-1946,
- b) Kriminalita, bezpečnosť a súdnictvo v minulosti miest,

- c) Husiti v Uhorsku,
- d) Profesionálna príprava slovenských dôstojníkov 1920 -1939, 1939 -1944,
- e) Vojenské osobnosti v partizánskom hnutí na Slovensku,
- f) Maďarské vyššie jednotky v obrane severovýchodných Karpát,
- g) Legionári v SNP: druhý krát v odboji,
- h) Profesionalizácia Armády SR v r. 1993-2001. Plány a realita,
- i) Vznik, budovanie a činnosť HM v rokoch 1939-1940,
- j) K nasadeniu civilného obyvateľstva na zákopové práce v rokoch 1944-1945,
- k) Politický systém a režim Slovenského štátu v rokoch 1939 – 1940,
- l) K pôsobeniu mocensko-represívneho aparátu Slovenského štátu marec (1939 - júl 1940),
- m) K povojnovým osudom dôstojníkov 1.čs. armádneho zboru,
- n) Vývoj vojenskej symboliky na území Slovenska od roku 1918 po súčasnosť,
- o) Vojensko-strategický význam Slovenska v plánoch velenia čs. armády v rokoch 1945-1950,
- p) Podiel čs. armády na zabezpečovaní slovenských hraníc po 2. svetovej vojne,
- r) Vojenská história Slovenska – výberová bibliografia,
- s) Bibliograficko-informačné zabezpečenie vedeckovýskumnej činnosti,
- t) Výberová bibliografia Vojenská história Slovenska X.
- u) Medzinárodná bibliografia C.I.H.M.

Okrem plánovaných vedecko-výskumných úloh plnili zamestnanci VHÚ aj neplánované vedecko-výskumné, masmediálne, publicistické a operatívne úlohy. Taktiež vykonávali prednáškovú činnosť na základe požiadaviek rezortu ministerstva obrany (Akadémia národnej obrany, Vojenské spravodajstvo MO SR), resp. civilných inštitúcií a spoločenských organizácií (Jagelovská univerzita v Krakove, Inštitút stredno-východnej Európy v Lubline (PR), Filozofická fakulta UK Bratislava, Trnavská univerzita, Slovenská akadémia vied, Slovenský inštitút vo Varšave, Slovenský zväz protifašistických bojovníkov).

Publikačná a spracovateľská činnosť

	2001	2002	2003	2004
Monografie	3	0	0	2
vedecké štúdie, state, recenzie	29	29	30	22
kolektívne publikácie (spoluautorstvo)	5	7	7	7
Články	16	70	43	39
Prednášky	29	50	8	13
vedecké zborníky	0	1	1	0
vedecké konferencie, semináre VHÚ	1	1	1	2
účasť na zahraničných konferenciách	3	3	8	12
účasť na domácich konferenciách	14	17	18	15
televízne a rozhlasové vystúpenia	14	17	18	46

Poznámka: podrobnejšie príloha č. 1

► v archívnej činnosti

Hlavné úlohy v roku 2004:

1. Archívne spracovávať archívne fondy a zbierky:

a) *Dočasné vojenské veliteľstvo počas bojov na Slovensku - Poľné četníctvo (1919 - 1920)* – spracovaných bolo 18 archívnych škatúl. Spracovanie bolo pozastavené v máji 2004 z dôvodu spracovávania *Zoznamu padlých účastníkov protifašistického odboja na Slovensku*.

b) *Veliteľstvo 2. VO a VVO 1950-1970* - spracovaných bolo 60 archívnych škatúl.

c) *Zemské vojenské veliteľstvo Košice (1925-1938)* – spracovaných bolo 36 škatúl. Po redakčnej úprave by inventár v rozsahu 25 strán mal byť vydaný v januári 2005.

d) *Hlavné vojenské veliteľstvo Bratislava 1939-1940* –spracovaných bolo 25 archívnych škatúl.

e) Na žiadosť Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov bol nad rámec plánovaných výskumných úloh bol spracovávaný *Zoznam padlých účastníkov protifašistického odboja na Slovensku* (z archívnych fondov *1. čs. armáda na Slovensku, Partizánske hnutie, Ministerstvo národnej obrany Slovenskej republiky 1939-1945, fondové oddelenie Duchovná správa*). Spracovaný rukopisný koncept v súčasnosti obsahuje na takmer 90 stranách spolu 5 270 mien.

2. Zabezpečovať odborný dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov vo Vojenskom archíve Armády SR a vo vojenských útvaroch OS SR.

V zmysle nového zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov a naň nadväzujúcej Vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 628/2002 Z. z. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov Vojenský historický archív Trnava vykonáva odborný dohľad nad vyradovacím konaním registratúrnych záznamov vo Vojenskom archíve Trnava ako aj vo všetkých útvaroch a zariadeniach OS SR. Celý proces vyradovania podlieha súhlasu Odboru archívov a registratúr Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Vyradovanie registratúrnych záznamov nie je možné vykonať bez registratúrneho plánu a poriadku, ktorý je momentálne vo vnútrorezortnom pripomienkovaní. Vojenský historický archív pôsobil v úlohe konzultanta Bezpečnostného úradu MO SR, respektíve Vojenského archívu Trnava pri tvorbe *Registratúrneho poriadku* rezortu Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

V roku 2004 bola prednostne vykonávaná predarchívna starostlivosť vo vojenských útvaroch, ktoré končili svoju činnosť k 31. decembru 2004. Pracovníci VHA vykonávali predarchívnu starostlivosť vo vybraných útvaroch OS SR (VÚ 8216 Sereď, VÚ 7747 Nové Mesto nad Váhom, VÚ 2629 Nitra).

3. Realizovať archívne služby žiadateľom z rezortu Ministerstva obrany SR a z radov civilnej verejnosti. Úloha sa plnila priebežne v nasledujúcich formách a rozsahu:

a) Správne úkony pre fyzické a právnické osoby
Celkom bolo počas roku 2004 vybavených 1611 písomných žiadostí.
Na správnych poplatkoch archív vybral 28 500,- Sk.

b) Konzultácie a obsluha v bádateľni	
- počet návštev v bádateľni	292
- počet bádateľov (nárast fyzických osôb)	83
- počet predložených archívnych škatúl	370
- počet vyhľadaných a predložených archívnych jednotiek	269
Špeciálne zbierky	
- počet návštev v špeciálnych zbierkach	14
- počet bádateľov (fyzických osôb)	12

Bádateľom boli poskytnuté súbory vojensko-historických fotografií, vojenské periodiká, vojensko-odborné a vojensko-historické práce, mapy, spomienky vojenských osôb a ďalšie materiály.

Z celkového počtu 83 bádateľov, z čoho traja boli zo zahraničia (Česká republika dvaja a jeden z Poľskej republiky) bolo 30 profesionálnych historikov, 14 študentov histórie alebo príbuzných vied a 36 bádateľov možno považovať za amatérskych historikov. Bádatelia vykonali spolu 292 návštev.

c) Fotoarchív

- pre Múzeum Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici bolo vybraných 75 ks fotografií s tematikou protifašistického odboja,
- pre potreby Veliteľstva posádky Bratislava bola vypracovaná *Stručná história Posádkového veliteľstva v Bratislave v rokoch 1919-1948*. Za týmto účelom bolo naskenovaných a popísaných 19 ks fotografií viažucich sa k danej problematike, bol vyhotovený zoznam veliteľov Posádkového veliteľstva Bratislava z rokov 1945 -1970 s 13 ks fotografií veliteľov,
- na základe žiadosti VÚ 2370 Martin bolo vybraných a naskenovaných 5 ks fotografií a 4 ks archívnych dokumentov za účelom budovania Siene cti a slávy,
- na základe žiadosti OVHV VHÚ bolo vybraných 203 ks fotografií do pripravovaného *Biografického slovníka česko-slovenského vojenského odboja v rokoch 1939-1945*.

Za účelom vybavovania správnej agendy VHA bolo vyhľadaných 1 433 ks osobných spisov vojakov a poddôstojníkov a spätne založených 1 122 ks osobných spisov. Pre potreby bádateľov a na plnenie správnych úkonov VHA bolo prepokopovaných 13 793 strán archívnych dokumentov. Za vyhotovovanie kópií archívnych dokumentov pre bádateľov archív vybral celkom 8 271,- Sk.

4. Trvale zabezpečovať ochranu archívnych dokumentov a zbierok.

Ochrana archívnych fondov a zbierok je zabezpečovaná v rámci existujúcich finančných, materiálnych a personálnych možností VHA. Referent skladov archíválií periodicky sledoval a zapisoval hodnoty teploty a relatívnej vlhkosti vzduchu. Na základe výsledkov meraní klimatických podmienok v depozitoch boli prijímané bezprostredné opatrenia. Teplota a vlhkosť vzduchu v skladových priestoroch, ktoré sú vybavené prevažne vykurovacou inštaláciou (okrem špeciálnych zbierok uložených v miestnostiach č. 103 a č. 104), sa udržiavali pravidelným vet-

raním.

V mesiaci november 2004 sa uskutočnila dezinfekcia a deratizácia uložených archívnych fondov a zbierok VHA. V mesiaci apríl a september 2004 sa uskutočnili požiaro-preventívne prehliadky na pracoviskách VHA Trnava. Výskumní pracovníci VHA plnili aj ďalšie špeciálne úlohy, predovšetkým poskytovali informácie o archívnych fondoch a archívnych zbierkach (na základe osobných a telefonických žiadostí z VA, z VHÚ, z MO SR a od jednotlivých fyzických a právnických osôb). V priemere bolo vybavených 10 telefonických žiadostí denne.

Prehľad zbierkotvornej činnosti zamestnancov VHA v rokoch 2000 – 2004

	Získané archívne fondy a zbierky (počet škatúl)	Získané kmeňové doklady (počet zväzkov)	Získané a spracované fotografie (ks)	Získané vojenské predpisy (ks)
Stav k 31. 12. 2000 (stav za obdobie 1995-2000)	15 543	9 123	19 402	2 862
Prírastok v roku 2001	2 414	1 580	1 620	1 523
Prírastok v roku 2002	547	361	2 053	1 352
Prírastok v roku 2003	0	0	0	379
Prírastok v roku 2004	0	0	0	1 193
Stav k 31. 12. 2004	18 504	11 064	23 075	7 309

Prehľad spracovateľskej činnosti pracovníkov archívu a výsledky práce bádateľne

	Spracované archívne fondy a zbierky (počet škatúl)	Vypracované inventáre a katalógy (počet titulov/počet strán)	Počet návštev v študovni	Počet vybavených žiadostí	Počet poskytnutých archívnych škatúl - archívnych jednotiek
Stav k 31. 12. 2000	1 172	24/1 801	1 260	2 429	3 323/5 835
Prírastok v roku 2001	500	5/393	412	791	698/1 284
Prírastok v roku 2002	184	2/333	452	1 977	790/511
Prírastok v roku 2003	90	0/35	329	1 045	483/401
Prírastok v roku 2004	139	1/202	292	1 611	370/269
Stav k 31. 12. 2004	2 085	32/2 764	2 745	7 853	5 664/8 300

► v múzejnej činnosti

Hlavné úlohy VHM v roku 2004:

1. V súlade s rozhodnutím ministra obrany SR z 3. mimoriadneho KoMO SR z 9. októbra 2001, bod III. *Koncepcia Vojenského historického múzea*, pokračovať vo výstavbe komplexu Vojenského historického múzea v posádke Piešťany.

Úloha plnená priebežne. Vyhodnotenie – viď hlavné úlohy VHÚ.

2. V súlade s obsahom Dohody medzi MO SR a MK SR o spolupráci na úseku múzejnej činnosti z 23. septembra 2003 pokračovať v zabezpečovaní zriadenia expozície letectva a protivzdušnej obrany v Košiciach ako organizačnej zložky Vojenského historického ústavu v Bratislave.

Úloha plnená priebežne. Vyhodnotenie – viď hlavné úlohy VHÚ.

3. V priestoroch Vojenského historického múzea v Piešťanoch sprístupniť expozíciu „*Výzbroj čs. armády v rokoch 1945-1992*“ a v priestoroch múzejného oddelenia Vojenského historického múzea vo Svidníku uskutočniť výstavu k 60. výročiu KDO.

Úloha splnená. Stála expozícia *Výzbroj čs. armády v rokoch 1945 – 1992* bola slávnostne otvorená dňa 25. 9. 2004 a v múzejnom oddelení vo Svidníku sa pri príležitosti 60. výročia bojov o Dukliansky priesmyk uskutočnila výstavu *6. október – história jedného dňa*,

Popri plnení uvedených úloh VHM uskutočnilo aj ďalšie prezentačné aktivity:

- v máji 2004 sa zúčastnilo na medzinárodnej vojenskej výstave *IDEE 2004*, kde prezentovalo 12 ks chladných zbraní, 31 ks vyznamenaní, medailí a odznakov, ako aj historickú kolesovú, pásovú a delostreleckú techniku,
- v spolupráci so SNM Bratislava v jeho priestoroch od 24. 5. - 6. 10. 2004 prezentovalo výstavu *Vojenské zbrane 1. polovice 20. storočia používané v čs. armáde*,
- v spolupráci s Balneologickým múzeom v Piešťanoch v jeho priestoroch od 26. 5. - 24. 8. 2004 prezentovalo výstavu *Chladné zbrane zo zbierok Vojenského historického múzea* (87 ks chladných zbraní),
- v priestoroch Kultúrneho a metodického centra ozbrojených síl SR v Trenčíne uskutočnilo v spolupráci so Zväzom protifašistických bojovníkov a Kultúrnym metodickým centrom výstavu *K 60. výročiu SNP*,
- v období od mája do septembra 2004 v Kultúrnom a metodickom centre ozbrojených síl SR na vyžiadanie sprístupňovalo výstavu VHM *Vojenské dejiny Slovenska*, ktorú si prezrelo cca 2 800 návštevníkov,
- v dňoch 16. – 17. júla uskutočnilo v rámci programu hudobného festivalu *Pohoda* (na letisku v Trenčíne) prezentáciu vybraných múzejných predmetov,
- pri príležitosti historických výročí bojov za oslobodenie regiónov, resp. miest a obcí Slovenska, sa v spolupráci s klubmi vojenskej histórie podieľalo na „*rekonštrukcii*“ bojov o Bratislavu, Banskú Bystricu, Nový Tekov, výšinu Obšár a Údolie smrti.

4. Pokračovať v aktívnej akvizičnej činnosti, s dôrazom na získavanie múzejných predmetov formou bezodplatného prevodu majetku v rámci rezortu ministerstva obrany.

Úloha splnená. Počas roku 2004 sa formou bezodplatného prevodu majetku v rámci rezortu ministerstva obrany získalo 133 ks múzejných predmetov v celkovej hodnote 471 718 041,- Sk. Nákupom sa zbierky múzea rozšírili o 61 ks múzejných predmetov v celkovej hodnote 94 980,- Sk a darovaním 1 ks.

Za obzvlášť zaujímavé prírastky je možné okrem iného považovať lietadlo Northrop AT – 38 Talon získané zámenou s Múzeom vzdušných síl USA, lietadlá Suchoj Su – 22, Suchoj Su – 25 a repliku lietadla CAPRONI Ca.3.

V rámci akvizičnej činnosti pracovníci múzea vlastnými silami a prostriedkami vykonali 3 železničné prevozy múzejných predmetov získaných bezodplatným prevodom z vojenských útvarov v Kežmarku, Mokradi a Poprade (2 ks tanky T - 72, 2 ks OT - 90, VP - 90, 2 ks 122 mm Sh1, BVP - 1, MTLB, 2 ks raketových prepravňíkov, ZIL 131 + prepravník, ZIL 157 + prepravník), po cestných komunikáciách prepravili múzejný materiál z vojenských útvarov v Liptovskom Mikuláši, Martine, Sereďi, Poprade a v Bratislave, ako aj z Vojenskej akadémie Liptovskom Mikuláši, Vojenskej leteckej akadémie gen. M. R. Štefánika v Košiciach a Vojenského technického a skúšobného ústavu Záhorie. V spolupráci s útvarmi a zariadeniami Generálneho štábu ozbrojených síl SR uskutočnili prevozy kompletov 9K52 „NEVA“, 9K79 „TOČKA“, 16 ks leteckej techniky, 2 ks tankovej techniky, 8 ks delostreleckej techniky, 8 ks pásovej techniky.

Počet návštevníkov Vojenského historického múzea v r. 2004

	Návštevníci	z toho neplatiaci	Vstupné
Expozícia VHM v Piešťanoch	2 476	2 476	
Expozícia múzejného oddelenia vo Svidníku	15 840		151 506,- Sk
Prírodný areál na Dukle a v Údolí smrti	64 300	64 300	
Spolu	82 616	82 616	151 506,- Sk

Poznámka: V roku 2004 pokračoval nárast počtu návštevníkov zo zahraničia – spolu 4 850.

Počet múzejných predmetov v rokoch 2001 - 2004

	2001	2002	2003	2004
Múzejné predmety nadobudnuté počas roka	460	641	1 029	195
Celkový počet múzejných predmetov evidovaných na konci roka	37 884	38 525	39 554	39 749

Počas roka 2004 bolo spracovaných 186 zápisov v prvostupňovej a 483 súpisov v druhostupňovej evidencii a vyhotovených 13 výpožičných zmlúv. Pre potreby krátkodobých výstav bol vykonaný výber 257 zbierkových predmetov.

V súvislosti s prevozom múzejných predmetov z posádky Trenčín bola vykonaná revízia 4 fondov (chladné zbrane, palné zbrane, automatické zbrane, pištole a revolvery).

V rámci odborného ošetrovania a ochrany múzejných predmetov boli z duklianskeho areálu vojenského múzea v prírode do objektu múzejného oddelenia Svidník presunuté tieto múzejné predmety: obrnený transportér, 150 mm nemecká kanónová húfnica, 152 mm sovietska kanónová húfnica. Zamestnanci múzea nainštalovali 45 mm protitankový kanón a 120 mm mínomet a prekonzervovali 35 ks ručných zbraní a 17 ks ťažkej vojenskej techniky. V múzejnom oddelení Piešťany sa v rámci odborného ošetrovania vykonala prekonzervácia 96 ks vystavovanej vojenskej techniky a 257 ks rôznych zbierkových predmetov. V spolupráci s útvarmi a zariadeniami Generálneho štábu ozbrojených síl SR sa uskutočnili:

- rekonštrukčné práce na bunkroch štábu 3. čs. samostatnej brigády v ZSSR v lokalite Vyšného Komárnika,
- úpravy okolia bojiska v Údolí smrti,
- úpravy vonkajších a vnútorných priestorov objektov Vojenského historického múzea v Piešťanoch.

8. Hodnotenie a analýza vývoja Vojenského historického ústavu v roku 2004

Na základe výsledkov dosiahnutých odbornými pracovníkmi Vojenského historického ústavu je možné konštatovať, že ústav svoje poslanie a úlohy plní. A to aj napriek skutočnosti, že v hodnotenom období pôsobil s výrazne zníženým počtom príslušníkov a zamestnancov, čo spolu s dlhodobou obmedzenými možnosťami rozpočtu a nedostatočnou technickou vybavenosťou negatívne vplývalo na rozsah plnených úloh, v niektorých oblastiach i na dosiahnutú úroveň ich plnenia (najmä v archívnej a múzejnej činnosti – napr. akvizičná činnosť, ochrana múzejných predmetov a archívnych dokumentov, výstavná činnosť).

Potvrdením úspešnej činnosti ústavu je aj osvedčenie o vykonaní periodického hodnotenia výskumu a vývoja o spôsobilosti vykonávať činnosti v oblasti výskumu a vývoja, ktoré vydal minister školstva SR podľa § 18 ods. 7 zákona č. 132/2002 o vede a technike v znení zákona č. 528/2003 Z. z. o vysokých školách dňa 7. 2. 2005 (za obdobie rokov 2001 – 2004), ktoré konštatuje, že Vojenský historický ústav je spôsobilý vykonávať výskumné a vývojové činnosti v celom rozsahu jeho zamerania.

V roku 2004 pokračoval trend zvýšených požiadaviek na archívnu činnosť. Viditeľné je to hlavne na správnej agende archívu, kde možno sledovať 65 % nárast oproti roku 2003, a to najmä v súvislosti s dobiehajúcimi odškodneniami príslušníkov protifašistického odboja v rokoch 1939 – 1945 a osôb deportovaných do nacistických koncentračných a zajateckých táborov (zákony č. 105/2002 Z. z., resp. č. 305/199 Z. z.). Pritom VHA má len 7 pracovníkov. Tento počet je možné charakterizovať ako kritický. Za nevyhovujúci ho považuje aj Odbor archívov a registratúr MV SR. VHA má celoslovenskú pôsobnosť a mal by disponovať minimálne 10 odbornými pracovníkmi. Keďže vybavovanie správnej agendy a poskytovanie archívnych služieb v bádateľni nebolo možné obmedziť, muselo byť obmedzené archívne spracovávanie fondov a zbierok. V súčasnosti sú vo VHA uložené archívne dokumenty v rozsahu cca 4 000 bm. Na ich spracovávanie sú k dispozícii len traja výskumní pracovníci, čo má za následok, že odborne spracovaných je len cca 16,5 %. Pritom v priebehu najbližších 10 rokov sa množstvo uložených archívnych dokumentov takmer zdvojnásobí.

Z dôvodu nedostatočnosti pridelených finančných prostriedkov sa v plánovanom rozsahu nepodarilo realizovať modernizáciu a rekonštrukciu objektov Vojenského historického múzea v Piešťanoch a opatrenia na zachovanie a obnovu pamiatkového fondu v správe Vojenského historického ústavu. Zníženie počtu zamestnancov sa negatívne prejavilo v zabezpečovaní odbornej správy zbierkových predmetov a sprievodcovskej služby (najmä v areáli NKP Duklianske bojisko).

V roku 2004 VHÚ uzatvoril dohody o spolupráci s Úradom pre vojenské historické výskumy v Postupime (SRN), Klubom priateľov vojenskej techniky - Bratislava, Klubom priateľov vojenskej histórie Slovenska – Bratislava, Klubom vojenskej histórie – 7. strelecký pluk Tatranský – Senec a Klubom veteránov vojenskej automobilovej a pancierovej techniky – Bratislava.

Vyhodnotenie plnenia plánu hlavných úloh a opatrení Vojenského historického ústavu v roku 2004 bolo predložené generálnemu riaditeľovi sekcie ľudských zdrojov MO SR. Výhrady voči činnosti ústavu v roku 2004 neboli vznesené.

9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov VHÚ

Rezort ministerstva obrany – ústredný orgán štátnej správy Ministerstvo obrany Slovenskej republiky: rozvoj vojenskej historickej vedy, rozvoj medzinárodnej spolupráce v oblasti vojenskej historickej vedy, vojenského archívnictva a múzejníctva; odborná ochrana a využívanie národného kultúrneho dedičstva; expertízy, vojensko-historické analýzy, odborné stanoviská a podkladové materiály, návrhy rozkazov ministra obrany k historickým výročiam, návrhy príhovorov a prejavov, vojenská symbolika, publikačná činnosť ...;

Ozbrojené sily Slovenskej republiky – publikačná činnosť, prednášky, vojensko-historické služby a iné druhy výstupov na podporu rozvoja vzdelávania a výchovy; odborná metodická a materiálna pomoc vojenským telesám v oblasti práce s vojenskými tradíciami;

Štátne orgány, inštitúcie, organizácie z iných rezortov – najmä ministerstvo vnútra SR, ministerstvo spravodlivosti SR, ministerstvo zahraničných vecí (zastupiteľské úrady v zahraničí), ministerstvo školstva a kultúry SR: posudková a expertízna činnosť, odborné poradenstvo (medzinárodné dohody o vojnových hrobách, odškodňovanie, rehabilitácie ...), opisy z archívnych dokumentov a výpisy z nich, odborné stanoviská pre potreby súdov, prokuratúr a vyšetrovateľov (vojnové represálie, vojnové zločiny ...), referáty, prednášky ...;

Odborná a laická verejnosť – sprístupňovanie najnovších poznatkov vojenskej historickej vedy prostredníctvom publikačnej činnosti (syntézy, monografie, zborníky, odborný vojensko-historický časopis, štúdie, články), seminárov, konferencií, prednášok, výstav, poskytovania archívnych a knižničných služieb.

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ PRACOVNÍKOV VHÚ (1. január 2004 – 31. december 2004)

Knižné publikácie (monografie):

SEGEŠ, V.: Od rytierstva po žoldnierstvo. Vojenstvo v stredovekom Uhorsku so zreteľom na Slovensko. Bratislava, MO SR 2004, 265 s., 115 obr.

BYSTRICKÝ, J. – ŠUMICHRAST, P.: Letka 13 v dokumentoch a obrazoch. Bratislava : Magnet Press Slovakia, 2004, 120 s.

Spoluautorstvo na knižných publikáciách:

NIŽŇANSKÝ, E. – BAKA, I. – KAMENEC, I.: Holokaust na Slovensku 5. Židovské pracovné tábory a strediská na Slovensku 1938 – 1944. Dokumenty. Bratislava : Nadácia Milana Šimečku – Židovská náboženská obec – Vojenský historický ústav, 2004, 352 s. */edícia dokumentov/*

ČAPLOVIČ, M.: Československá armáda a Slovensko v rokoch 1918 – 1939. In: Slovensko v Československu 1918 – 1939 (Editori Valerián Bystrický – Milan Zemko). Bratislava : Veda, 2004, s. 241-289 + obr. č. 112-130. */odborná kolektívna publikácia/*

Kol. aut. (SEGEŠ, V.): Szlovák történelem lexikona. Bratislava : SPN, 2004. */odborná kolektívna publikácia/*

Kol. aut. (SEGEŠ, V.): Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov VI., Pod osmanskou hrozbou. Bratislava : LIT, 2004. */edícia dokumentov/*

HLADÍK, L. – ŠUMICHRAST, P. – ANĎAL, J.: Messerschmitt Bf 109 G-6. Poprad : HT model, 2004, 67 s. */odborná kolektívna publikácia/*

Zostavovateľská činnosť:

STANOVÁ, M.: Zostavovanie a vedecká redakcia časopisu pre vojenskú históriu, múzejníctvo a archívniectvo – *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, 2, 3, 4.

STANOVÁ, M. – ŠEĎOVÁ, B.: Nižňanský, E. – Baka, I. – Kamenec, I.: Holokaust na Slovensku 5. Židovské pracovné tábory a strediská na Slovensku 1938 – 1944. Dokumenty. Bratislava, 2004, 352 s., */170 rkp. s. + 150 rkp. s. – apretácia textov a zostavenie registrov/*

Vedecké štúdie, dokumenty a materiály, odborné state, recenzie

BAKA, I.: Hlinková slovenská ľudová strana v rokoch 1938 – 1939. In: Slovenská republika 1939 – 1945 očami mladých historikov. II. (Zborník príspevkov z tretieho sympózia Katedry histórie Filozofickej fakulty UCM Trnava Modrová 6. – 7. mája 2003). Trnava : Katedra histórie UCM, 2004, s. 7-34.

BAKA, I.: Vznik, organizácia a činnosť Hlinkovej mládeže v rokoch 1938 – 1940. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 3, s. 21-40.

BYSTRICKÝ, J.: 1. pešia divízia po bojoch pri Kachovke, jej reorganizácia a odzbrojenie 1. technickej divízie. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 4, s. 66-84.

CSÉFALVAY, F.: Predohra a priebeh maďarsko-slovenského ozbrojeného konfliktu v marci 1939. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 2, s. 39-58.

ČAPLOVIČ, M.: Luftwaffenmuseum der Bundeswehr Berlin-Gatow. (Dokumenty a materiály). In: Vojenská história, 8, 2004, č. 1, s. 110-116.

ČAPLOVIČ, M.: Formovanie a vývoj Československej armády 1918 – 1939. In: Dwa państwa trzy narody. Ustroje polityczne Polski i Czechosłowacji (1918 – 1939). Redakcja i korekta Jacek Adamczyk. Warszawa : Wydawnictwo Instytutu Historii PAN, 2004, s. 55-80.

ČAPLOVIČ, M. – BAKA, I. – KATREBA, Z.: Die verwandlung des feindesbildes in der Slowakischen gesellschaft in den jahren 1938 – 1945. In: ACTA, War, Military and Media from Gutenberg to Today. 29th International Congress of Military History Bucharest, Romania, August 10-15 2003. Bucharest : Military Publishing House, 2004, s. 436-456.

KATREBA, Z.: Neznámy dokument o maďarsko-slovenskom konflikte v marci 1939 (tretia časť). In: Vojenská história, 7, 2003, č. 4, s. 78-95.

MASKALÍK, A.: Názory velenia Vojenskej oblasti 4 na možnosti vojenskej ochrany a obrany slovenských hraníc v období rokov 1945 – 1950. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 3, s. 57-73.

RODÁK, J.: Z histórie vzniku múzea na Dukle a pomoc armády pri jeho zveľadovaní. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 1, s. 92-94.

RODÁK, J.: K niektorým otázkam pomoci československej armády obyvateľstvu východného Slovenska v rokoch 1945 – 1947. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 2, s. 96-105.

SEGEŠ, V.: Idő, tér és mobilitás a középkor végi háborúkban. – In: Közép-Európa harca a Török ellen a 16. század első felében. Budapest : Metem, 2004, s. 103-115.

SEGEŠ, V.: Time, Space and Mobility in the Wars of the Late Middle Ages. In: Fight against the Turk in Central-Europe in the first half of the 16th century. Budapest : Metem, 2004, s. 103-114.

SEGEŠ, V.: Kurucká prísaha v slovenčine z roku 1705. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 4, s. 85-87.

SLEPCOV, I.: Česká družina na východnom Slovensku. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 2, s. 78-86.

STANOVÁ, M.: Obsah vojenskej histórie za rok 2004. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 4, s. 154-157.

ŠEĎOVÁ, B.: Vojenské dejiny Slovenska. Výberová bibliografia IX. – 2001. In: Vojenská história, 7, 2003, č. 4, s. 158-173

ŠEĎOVÁ, B.: Vojenské dejiny Slovenska. Výberová bibliografia X. – 2002. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 4, s. 139-153.

ŠTAIGL, J.: Slovensko v koncepcii výstavby čs. armády ako vojska prvého operačného sledu sovietskeho bloku v rokoch 1948 – 1956. In: Historie a vojenství, 52, 2003, č. 3-4, s. 661-665.

ŠTAIGL, J.: Unifikácia výzbroje čs. armády a jej vplyv na zbrojný priemysel na Slovensku na začiatku 50. rokov. In: Sovětizace armád střední a jihovýchodní Evropy po druhé světové válce. Sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference 12. – 13. 11. 2003 v Brně. Brno : Vojenská akademie, 2004, s. 101-118.

ŠTEFANSKÝ, M.: Studená vojna a jej dôsledky pre Československo v rokoch 1951 – 1953. In: Historie a vojenství, 52, 2003, č. 3-4, s. 672-675.

ŠUMICHRASŤ, P.: Plány a realita slovenského letectva v predvečer Slovenského národného povstania. In: Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie „SNP v československom kontexte“, organizovanej v Bratislave 20. októbra 2004. Bratislava : Metodicko-pedagogické centrum v Bratislave a Slovenská komora Česko-slovenského výboru, 2004, s. 25-42.

ŠUMICHRASŤ, P. - BYSTRICKÝ, J.: La Escuadrilla de Caza n° 13. Ases eslovacos en el frente del Este (1942 – 1943). In: Defensa, 27, 2004, č. 318, s. 62-66.

Recenzie:

BAKA, I.: Slovenská republika očami mladých historikov I. Zborník príspevkov z konferencie. Trnava : Katedra histórie UCM, 2003. (Recenzia). In: Vojenská história, 8, 2004, č. 2, s. 125-128.

CSÉFALVAY, F.: Zápisky generála Rudolfa Viesta. (Exil 1939 – 1944). (Ed. a zost. J. Stanislav – M. Gajdoš – D. Tóth). Bratislava : Ministerstvo obrany Slovenskej

republiky – Múzeum SNP, 2002, 336 s. + 16 s. foto. (Recenzia). : In: Vojenská história, 8, 2004, č. 1, s. 117-120.

ŠTEFANSKÝ, M.: Jozef Vicen a Biela légia / V. Varinský – Banská Bystrica 2003, 122 s. (Recenzia.) In: Vojenská história, 8, 2004, č. 2, s. 131-133.

Populárnovedné a publicistické články:

BYSTRICKÝ, J.: Jozef Bystrický. Vážme si minulosť. (M. Čipka) In: Obrana, 12, 2004, č. 1, s. 22-23 /*autorizovaný rozhovor*/.

BYSTRICKÝ, J.: Za ideálom slobody a demokracie. (R. Čaplovič) In: Listy Slovákov a Čechov, ktorí chcú o sebe vedieť, 11, 2004, č. 9, s. 8-9 /*autorizovaný rozhovor*/.

BYSTRICKÝ, J.: Bránenie historickej pravdy nie je vecou iba historikov. Oslavy víťazstva nasilu. In: Súvislosti, 2004, č. 19.

CSÉFALVAY, F.: Edelweiss a jeho zločiny. In: Plus 7 dní, 14, 2004, č. 8, s. 52-55.

RODÁK, J.: Partizánska nemocnica na vrchu Čekašov. In: Prešovský denník – Korzár, 6, č. 198, 26. 8. 2004, s. 19.

RODÁK, J.: Vtedy 6. októbra 1944 na Dukle. In: Košický denník – Korzár, 7, č. 226, 30. 9. 2004, s. 16.

RODÁK, J.: História na ktorú nesmieme zabudnúť. In: Info RUSIN, 1, 2004, č. 9, s. 14.

SEGEŠ, V.: Rytierske turnaje a hry. In: História – Revue o dejinách spoločnosti, 4, 2004, č. 1 (január-február), s. 4-5.

SEGEŠ, V.: Viedenské dvorské karty. In: Pamiatky a múzeá, 2004, č. 1, s. 54-58.

SEGEŠ, V.: Náš jediný francúzsky maršal. In: Obrana, 12, 2004, č. 2, s. 21.

SEGEŠ, V.: Generál cára Petra Veľkého. In: Obrana, 12, 2004, č. 3, s. 21.

SEGEŠ, V.: Francúzsky brigadier zo Šariša. In: Obrana, 12, 2004, č. 4, s. 21.

SEGEŠ, V.: Z cisárskeho korneta francúzsky plukovník. In: Obrana, 12, 2004, č. 5, s. 21.

SEGEŠ, V.: Varšavské impresie - reportáž. In: História – Revue o dejinách spoločnosti, 4, 2004, č. 3-4 (marec-apríl), s. 52-53.

SEGEŠ, V.: Z kuruckého kapitána maršal Francúzska. In: História – Revue o dejinách spoločnosti, 4, 2004, č. 5-6 (máj-jún), s. 30-31.

SEGEŠ, V.: Bez ľudí by mestá boli len pustými kulisami - rozhovor o dejinách miest na Slovensku. In: Sme, 24. 4. 2004, s. 28.

SEGEŠ, V.: Smutný osud kuruckého maršala. In: Obrana, 12, 2004, č. 7, s. 21.

SEGEŠ, V.: Brigadier Esterházi. In: Obrana, 12, 2004, č. 8, s. 21.

SEGEŠ, V.: Najmladší kuruc. In: Obrana, 12, 2004, č. 9, s. 21.

SEGEŠ, V.: Kurucký major Matej Polerecký. In: Obrana, 12, 2004, č. 10, s. 21.

SEGEŠ, V.: Najstaršia vojenská prísaha v slovenčine. In: Obrana, 12, 2004, č. 11, s. 21.

SEGEŠ, V.: Prvý muž v Uhorsku. In: Obrana, 12, 2004, č. 12, s. 21.

SEGEŠ, V.: Palebná sila stredovekej Bratislavy. In: Obrana, 12, 2004, č. 13, s. 21.

- SEGEŠ, V.: Osobný tajomník ministra vojny. In: Obrana, 12, 2004, č. 14, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Francúzsky plukovník Matej Polerecký. In: Obrana, 12, 2004, č. 15, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Zdatný husársky generál. In: Obrana, 12, 2004, č. 16, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Maršal Hadik a jeho odkaz. In: Obrana, 12, 2004, č. 17, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Maršal František Nádašdy. In: Obrana, 12, 2004, č. 18, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Vojenský inžinier Mikovíni. In: Obrana, 12, 2004, č. 19, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Zo Sobotišťa k Gibraltáru. In: Obrana, 12, 2004, č. 20, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Legendárny dobrodruh. In: Obrana, 12, 2004, č. 21, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Francúzsky generál František Polerecký. In: Obrana, 12, 2004, č. 22, s. 21.
- SEGEŠ, V.: Bojovník za americkú slobodu. In: Obrana, 12, 2004, č. 23, s. 21.
- SLEPCOV, I.: O tragickom osude dvoch rodákov spod Dukly. In: Podduklianske novinky, 3, č. 34, 16. 8. 2004, s. 5.
- SLEPCOV, I.: O tragickom osude dvoch rodákov spod Dukly. In: Podduklianske novinky, 3, č. 36, 30. 8. 2004, s. 8.
- ŠTAIGL, J.: Political persecution of officers in the Czechoslovak army after February 1948. In: Slovak Army – review, Winter 2003/2004, s. 26-27.
- ŠTEFANSKÝ, M.: Veľmoci a maďarská menšina na Slovensku v rokoch 1945 – 1948. In: História – Revue o dejinách spoločnosti, 4, 2004, č. 2 (marec-apríl), s. 27–29.
- ŠTEFANSKÝ, M.: Menová reforma roku 1953. In: História – revue o dejinách spoločnosti, 4, 2004, č. 7-8, s. 19-20.
- ŠUMICHRASŤ, P.: Zostreloval Rusov. Najlepší stíhač v dejinách slovenského a českého letectva. In: Život, 2004, č. 20, s. 44-46 */autorizovaný rozhovor/*

Správy:

- BAKA, I.: Karpatsko-duklianska operácia – plány, realita, výsledky /1944 – 2004/. (Správa o medzinárodnej vedeckej konferencii vo Svidníku 30. septembra – 1. októbra 2004.) In: Vojenská história, 8, 2004, č. 4, s. 135-138.
- ČAPLOVIČ, M.: Návšteva Úradu pre vojenské historické výskumy v Postupime. (Správa z bilaterálnej návštevy zástupcov VHÚ 12. - 13. novembra 2003). In: Vojenská história, 8, 2004, č. 1, s. 155-162.
- KATREBA, Z.: 4. medzinárodná vedecká konferencia Pracovnej skupiny vojenskej histórie Partnerstva za mier. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 2, s. 147-149.
- ŠTAIGL, J.: Sovětizace armád střední a jihovýchodní Evropy po druhé světové válce. In: Vojenská história, 8, 2004, č. 1, s. 152-155
- ŠTEFANSKÝ, M.: Medzinárodná konferencia pred vstupom Slovenska do Európskej únie. (Správa z medzinárodnej konferencie „Integračné a dezintegračné pro-

cesy v strednej Európe v 20. storočí“, 26. - 28. apríla 2004 v Smoleniciach). In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 2, s. 145-147.

Anotácie:

BAKA, I.: Letz, R. – Petranský, I. (ed.): Biskup Michal Buzalka. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie pri príležitosti 40. výročia úmrtia. Bratislava: Lúč, 2002, 173 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 7, 2003, č. 4, s. 143-144.

BAKA, I.: Bukey, E. B.: Hitlerovo Rakousko. Jedna říše, jeden národ. Praha: Rybka Publishers, 2002. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 136-138.

ČAPLOVIČ, M.: Kačor, M.: Osudové okamžiky. Praha: Rybka Publishers, 2003, 328 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 2, s. 143-144.

ČAPLOVIČ, M.: Stehlík, E.: Lidice. Příběh české vsi. Praha : V Ráji, 2004, 136 s. + 880 obr. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 4, s. 125-128. /v tlači/

KATREBA, Z.: Fencel, V. – Říha, M.: Encyklopédie stejnokroju Československa II. Československá armáda ve Velké Británii. Praha: MvaH, 2003, 100 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 7, 2003, č. 4, s. 145-146. /nebola vykázaná vo vyhodnotení za VR 2003/

KATREBA, Z.: Šumichrast, P. – Anďal, J.: Messerschmidt Bf 109 B, D a E slovenských pilotov 1942 – 1944. HT model špeciál. B. m. v., 2003, č. 907, 67 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 7, 2003, č. 4, s. 150-151. /nebola vykázaná vo vyhodnotení za VR 2003/

KATREBA, Z.: Craciunoi, C. – Roba, J. L.: Romanian aeronautics in the second world war 1941 – 1945. Bucuresti : Modelism, 2003, 264 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 133-135.

KATREBA, Z.: *Cambel, S.: Hospodárske pomery v Slovenskom národnom povstaní*. Banská Bystrica : Múzeum SNP, 2003, 171 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 135-136.

KATREBA, Z.: Pejčoch, I. – Pejs, O.: Obrněná technika 5. Střední Evropa 1919 – 1945 (I. část). Praha : Ares, Jan Vašut 2004, 375 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 2, s. 135-136.

MASKALÍK, A.: Kovařík, J.: Napoleonova tažení I. – Vítězné roky. Elchingen – Ulm – Slavkov – Saalfeld – Jena – Auerstädt – Prenzlau. Třebíč : Akcent, 2003, 490 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 127-128.

MASKALÍK, A.: Rolf, D.: Krvavá cesta do Tunisu. Zničení sil Osy v severní Africe, Listopad 1942 až Květen 1943. Brno : Jota Military, 2003, 464 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 128-130.

MASKALÍK, A.: Keegan, J.: Churchillovi generálove. Praha – Plzeň : Dobrovský – Beta & Šimčík, 2000, 416 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 131-133.

MASKALÍK, A.: Kovařík, J.: Napoleonova tažení II. Nejistá vítězství. Pultusk – Jílové – Friedland – Somosierra – Coruña – Eggmühl – Aspern – Wagram. Třebíč : Akcent, 2004, 490 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 3, s. 134-136.

MASKALÍK, A.: Minkewitzová, D. a kol.: Paradesantní jednotky – „Meče Armády Hrot“. Historie a současnost výsadkového vojska. Praha : AVIS, 2002, 112 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 3, s. 138-139.

MASKALÍK, A.: Kovařík, J.: Napoleonova tažení III. Proti všem. Třebíč : Akcent, 2004, 600 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 4, s. 121-123. /v tlači/

MASKALÍK, A.: Gryner, P.: Ardeny 1944. Praha : Magnet-Press, 2004, 112 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 4, s. 128-130. /v tlači/

ŠEĎOVÁ, B.: Whiting, Ch.: Skorzeny. Nejnebezpečnější muž Evropy. Frýdek-Místek : Alpress, 2000, 179 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 7, 2003, č. 4, s. 144-145. /nebola vykázaná vo vyhodnotení za VR 2003/

ŠEĎOVÁ, B.: Vágner, P.: Smečka. Boj o moc v poststalinském vedení SSSR v širším kontextu. Brno : Jota, 2002, 245 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 1, s. 140-142.

ŠEĎOVÁ, B.: Thompson, L. P.: Záchrana rukojmích. Přehled zbraní a taktik. Frýdek-Místek : Alpress, 2003, 208 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 2, s. 138-139.

ŠEĎOVÁ, B.: Patton, R. H.: Pattonovi. Životní příběh generála George Smithe Pattona a jeho rodiny. Praha – Litomyšl : L. Horáček – Paseka, 2001, 348 s. + fotogr. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 3, s. 139-141.

ŠEĎOVÁ, B.: Frederickson, G. M.: Rasismus – stručná historie. Praha : Jiří Buchal – BB/art, 2003, 157 s. (anotácia) In: *Vojenská história*, 8, 2004, č. 4, s. 123-125.